

Krzysztof Zajko

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

GLOBALIZACJA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Streszczenie: W artykule poruszono kwestie globalizacji w kontekście ekonomicznym. Globalizacja w tym ujęciu rozumiana jest jako szeroki zakres daleko idących zmian na całym świecie, w każdym kraju i na każdym poziomie. Chociaż powszechnie uważa się, że to dynamiczny rozwój technologiczny oraz wydarzenia polityczne przyspieszają ten proces, faktycznie jednak zjawisko globalizacji jest wielowymiarowe i leży w zakresie zainteresowania wielu dyscyplin naukowych, dlatego też należy je rozpatrywać w perspektywie historycznej. Autor skupia się na przedsiębiorstwie jako głównym aktorze procesu globalizacji w ujęciu ekonomicznym. Umiejdzynarodowienie działalności jest tu rozumiane jako szansa na dorównanie międzynarodowej konkurencji na globalnym rynku, która stwarza nowe możliwości i stanowi potwierdzenie pozycji przedsiębiorstwa na światowym rynku.

Słowa kluczowe: globalizacja, przedsiębiorstwo, działalność gospodarcza.

1. Wprowadzenie

Pojęciem, za pomocą którego próbowano opisać i wyjaśnić gospodarczy świat w ostatnich latach XX wieku, jest globalizacja nabierająca nowej mocy i treści ze względu na nałożenie się w czasie kilku procesów. Chodzi między innymi o wzrost skali, mobilności oraz integracji rynków finansowych lub mówiąc inaczej – o swobodne przemieszczanie się wielkich sum pieniężnych w poszukiwaniu zyskowych inwestycji. Wiąże się z tym deregulacja gospodarek i rynków narodowych, która sprawia, że stają się one otwarte na zagraniczną konkurencję. Dotyczy to nie tylko produkcji, ale także wszelkiego rodzaju usług.

2. Wieloaspektowość pojęcia globalizacja

Różnorodność definicji w bogatej literaturze nie pozwala na precyzyjne przedstawienie tego procesu, lecz tylko na wskazanie najczęściej pojawiających się w nich elementów. Powtarzające się elementy, jak: pogłębienie współzależności i kompresji czasu oraz przestrzeni, wskazują przede wszystkim na głębokość i intensywność tych powiązań. Natomiast przegląd definicji procesu globalizacji prowadzi do stwierdzenia, że proces globalizacji działalności gospodarczej polega na integrowa-

niu gospodarek krajowych w ogólnoswiatowy system gospodarczy. Integracja ta cechuje się wzrostem „wzajemnych zależności lub wzajemnego, nie zawsze proporcjonalnego, polegania danego kraju na zasobach innych krajów i regionów, wywołanych dotychczasowym rozwojem wymiany międzynarodowej”¹. Prawidłowy wydaje się zatem pogląd, że ilość koncepcji globalizacji zbliżona jest do ilości dyscyplin naukowych. Globalizacja stanowi zjawisko wielowymiarowe i leży w zakresie zainteresowania wielu dyscyplin naukowych.

Jednoznacznie pojawia się wątpliwość, czy wobec wieloznaczności i ograniczonej możliwości poznawania zjawiska w ogóle możliwe jest określenie tego procesu. Pomimo nieostrości terminu i dyskusji, w jakim stopniu intensyfikacja procesów internacjonalistycznych, czyli rozwijanie się stosunków ekonomicznych między niezależnymi uczestnikami gry rynkowej z różnych krajów oraz między państwami na płaszczyźnie międzynarodowej, wpływa na powstawanie sieci mocniejszych, bądź słabszych współzależności społeczno-ekonomicznych, można najogólniej stwierdzić, że globalizacja jest najefektywniejszą i zarazem najtrudniejszą formą umiędzynarodawiania przedsiębiorstwa.

Takie ujęcie procesu globalizacji potwierdza, że obecny stan procesu globalizacji jest uwarunkowany wieloma powiązаныmi z sobą zjawiskami, które spowodowały²:

- rozwój nowych technologii informacyjnych oraz ich szybkie rozpowszechnienie;
- spadek kosztów transportu, telekomunikacji i komputeryzacji wynikający z postępu technicznego, który doprowadził do łatwości integrowania się rynków globalnych;
- globalizację finansową oraz dynamiczny wzrost inwestycji bezpośrednich;
- zmiany w polityce gospodarczej większości krajów, prowadzące do otwarcia gospodarek, w tym zniesienie ograniczeń w swobodnym przepływie czynników produkcji;
- zmiany w rodzaju konkurencji między firmami;
- pojawienie się nowych korporacji międzynarodowych opartych na poszukiwaniu tzw. aktywów strategicznych, zmieniających tradycyjne granice między konkurencją a współpracą.

3. Ekonomiczna istota globalizacji

W literaturze trwa również dyskusja na temat głównych sił sprawczych globalizacji. Wymieniane są czynniki ideologiczne, polityczne, technologiczne, informatyczne. Warunkami niewątpliwie sprzyjającymi temu procesowi jest rozwój i liberalizacja

¹ A. Gwiazda, *Międzynarodowa współzależność ekonomiczna we współczesnym świecie*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1985, s. 16.

² G.W. Kołodko (red.), *Nowa gospodarka i jej implikacje dla długofalowego wzrostu w krajach postsocjalistycznych*, WSPiZ, Warszawa 2001, s. 42-43.

handlu międzynarodowego, rozwój rynków kapitałowych oraz rozwój bezpośrednich inwestycji zagranicznych, a także ujednocnianie standardów technicznych i zarządzania w skali międzynarodowej.

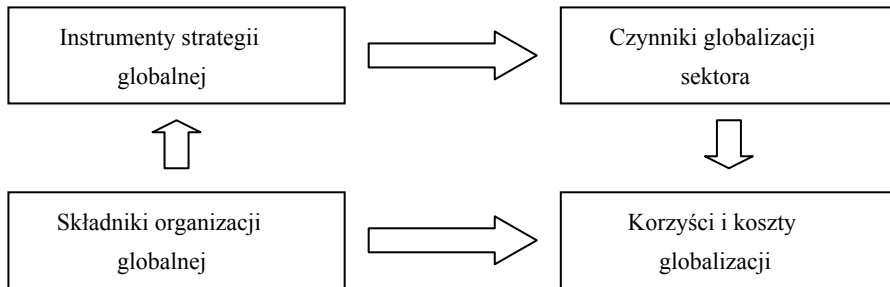
Globalizacja gospodarki światowej stanowi nie tylko bardziej zaawansowany etap procesu umiędzynarodowienia procesów wytwórczych i wymiany, lecz również zjawisko o nowych cechach jakościowych, o narastającej dynamice i dalekosiężnych konsekwencjach. Jedną z definicji globalizacji określa ją jako przyśpieszony proces działalności ekonomicznej, która wykracza poza granice narodowe i regionalne. Globalizację ekonomiczną można też zdefiniować jako proces, w którym rynki i produkcja w różnych krajach stają się coraz bardziej współzależne w związku ze wzrostem wymiany handlowej i usług oraz przepływem kapitału i technologii. Akcentuje się również, nowe jakościowo cechy, takie jak istnienie nowych rynków i sposobów ich funkcjonowania.

Przyczyną rozwoju procesów globalizacyjnych było przyśpieszenie postępu technologicznego, głównie w dziedzinie telekomunikacji i transportu, oraz skokowe zmiany technologii, przyczyniające się do szybszego rozprzestrzeniania się informacji w skali międzynarodowej. Globalizacja nie byłaby możliwa również bez rewolucji technologicznej w szeroko pojętym komunikowaniu, zwłaszcza rewolucji w informatyce (gromadzeniu, przetwarzaniu i przesyłaniu danych). Zachodzące przeobrażenia spowodowały rewolucyjne zmiany w międzynarodowym podziale pracy, którym towarzyszyły przesunięcia w strukturze produkcji i dochodu narodowego. Zmiany te spowodowały zwiększenie tempa wdrażania nowych produktów i usług, skracając cykl życia wielu z nich, oraz wpływają na zaostrzenie walki konkurencyjnej, w której wzrosło znaczenie takich elementów, jak zdolność do innowacji oraz elastycznego reagowania podmiotów i całych struktur gospodarczych na zmiany w otoczeniu zewnętrznym. Dlatego też globalizacja jest w swej istocie głównie zjawiskiem mikroekonomicznym, a jej ważną cechą stanowi zacieranie w działalności przedsiębiorstw różnic między handlem a inwestycjami jako alternatywnymi środkami podboju rynków, tworzące komplementarność nowego typu, która wzmocnia gospodarczą współzależność między państwami.

Powszechnie akceptowany jest pogląd, że zwiększenie aktywności przedsiębiorstw na rynkach międzynarodowych było wynikiem polityki gospodarczej poszczególnych państw, sprzyjającej koncentracji kapitału i tworzeniu wielkich organizmów gospodarczych oraz postępowi technicznemu i doskonaleniu metod produkcji, które skłaniały przedsiębiorstwa do podejmowania działalności zagranicznej. Nie bez znaczenia jednak jest udział rozwoju naukowo-technicznego jako podstawy innowacyjności danej gospodarki, która stanowi o jej dynamice, sprawności i konkurencyjności.

Technologia i rozwój naukowo-techniczny występują w skali międzynarodowej w różnych postaciach. Jednakże ze względu na to, że wolny rynek globalny jest szczególnym rynkiem i często utożsamianym z doskonałą konkurencją, można stwierdzić, że postęp technologiczny przenika przez granicę krajów poprzez interna-

cjonalizację przedsiębiorstw. Internacjonalizacja w takim ujęciu wiąże się z Druckerowskim pojęciem nowej technologii i innowacyjności opartej na koncepcjach zarządzania strategicznego, co zobrazowano na rysunku 1.

Rys. 1. Ramy strategii globalnej

Źródło: opracowanie na podstawie: G.S. Yip, *Strategia globalna: światowa przewaga konkurencyjna*, PWE, Warszawa 1996.

Według G.S. Yipa umiejętność opracowania i wdrożenia skutecznej strategii globalnej jest, ze względu na swoją trudność, prawdziwym testem sprawności zarządzania spółką. Wiele czynników popycha przedsiębiorstwa na całym świecie w stronę globalizacji rozumianej jako ekspansja na rynki zagraniczne. Spółki potrzebują jednak globalizacji w innym jeszcze sensie – jako zintegrowanej strategii ogólnoswiatowej³. Strategia globalna jest stałym poszukiwaniem nowych rozwiązań i jest procesem systematycznym.

Uwarunkowań powyżej przedstawionych procesów można upatrywać na poziomie relacji ekonomicznych, politycznych i społecznych zachodzących między poszczególnymi dziedzinami i gałęziami przemysłowymi a skutkami tych działań na poziomie zarządzania przedsiębiorstwami.

A. Zorska wyróżnia następujące uwarunkowania umiędzynarodowienia i globalizacji zarządzania⁴:

- rozwój i liberalizacja handlu międzynarodowego,
- rozpowszechnienie się wzorców gospodarki rynkowej,
- zagraniczne inwestycje bezpośrednie i portfelowe,
- ujednoczenie i liberalizacja rynków kapitałowych,
- wpływ organizacji międzynarodowych,
- ujednoczenie wzorców konsumpcji i technologii.

³ G.S. Yip, *Strategia globalna. Światowa przewaga konkurencyjna*, PWE, Warszawa 1996, s. 21.

⁴ A. Zorska, *Ku globalizacji? Przemiany w korporacjach transnarodowych i w gospodarce światowej*, PWN, Warszawa 1998.

Odnosząc się do doświadczeń polskich przedsiębiorstw, A.K. Koźmiński twierdzi, że dzisiejsze formy umiędzynarodowienia polskich przedsiębiorstw polegają głównie na⁵:

- penetracji gorzej zorganizowanych i mniej konkurencyjnych rynków o wyższym poziomie ryzyka handlowego,
- kreatywnym zaopatrzeniu, tzn. pochodzącym z mniej znanych i mniejszych rynków,
- pracy dla wielkich międzynarodowych firm w fazie przerobu uszlachetniającego, produkcji pod cudzą marką,
- wykorzystywaniu schyłkowych technologii i produktów,
- rzemieślniczej perfekcji w produkcji i sprzedaży na najbardziej wymagających rynkach,
- współpracy z międzynarodowymi sieciami dystrybucji,
- wykorzystywaniu kontaktów handlowych na rynku polskim w celu dystrybucji i serwisu produktów firm zagranicznych.

Powyższe zestawienie świadczy o tym, że umiędzynarodowienie polskich przedsiębiorstw ma charakter pasywny i „jest nie tyle poszukiwaniem szans, ile reakcją na zagrożenia wynikające z konkurencji. Zasadniczym celem umiędzynarodowienia jest jednak przewyciężenie specyficznych ograniczeń możliwości rozwoju, z którymi spotykają się polskie firmy”⁶.

4. Globalizacja a przedsiębiorstwo

Idea globalizacji sformułowana przez Theodore’a Levitta, jak się powszechnie przyjmuje, w artykule *The Globalization of markets* opublikowanym przez Harvard Business Review w 1983 r. zakładała, że siłą napędową zjawiska globalizacji jest technologia, dzięki której można wyprodukować towary po niskiej cenie. To właśnie technologia ułatwia komunikowanie się i przemieszczanie dóbr a wynikiem tego jest nowa rzeczywistość gospodarcza. Przedsiębiorstwa, które dostosowały się do nowej rzeczywistości odnoszą korzyści dzięki efektowi skali w produkcji, dystrybucji i zarządzaniu.

T. Levitt przypisuje specyficzną rolę korporacjom globalnym. Korporacje globalne, według autora, chcąc być konkurencyjne w wymiarze światowym, ciągle starają się obniżyć ceny poprzez standaryzację tego, co się sprzedaje, i sposobu, w jaki się funkcjonuje. Natomiast W. Szymański uważa, że nieuniknionym elementem procesu globalizacji jest proces powstawania przedsiębiorstw globalnych, które kierują się jedynie własnym interesem, czego rezultatem jest prymat interesu indywidualnego, mikroekonomicznego nad interesem społecznym-makroekonomicznym⁷.

⁵ A.K. Koźmiński, *Zarządzanie międzynarodowe*, PWE, Warszawa 1999, s. 252.

⁶ Tamże, s. 23.

⁷ W. Szymański, *Globalizacja. Wyzwania i zagrożenia*, Difin, Warszawa 2001.

Istotne staje się zatem ustalenie, co oznacza termin „globalizacja przedsiębiorstwa”. Zdaniem M.E. Portera⁸ pozycja konkurencyjna danego przedsiębiorstwa w kraju jest kształtowana pod wpływem jego pozycji na innych rynkach, gdyż globalizujące się gałęzie przemysłowe nie stanowią zbioru oddzielanych gałęzi zlokalizowanych w różnych krajach, ale tworzą ciąg powiązanych gałęzi i rynków, co jest podłożem rywalizacji firm konkurujących ze sobą przy użyciu strategii globalnych.

Zwiększenie międzynarodowej aktywności przedsiębiorstw doprowadziło do wzrostu powiązań i zależności gospodarczych pomiędzy państwami, co uznano za przejaw globalizacji.

Dlatego też przedsiębiorstwo postrzega się jako głównego aktora procesu globalizacji. Rola przedsiębiorstwa jest trudna z powodu walki o swoją tożsamość narodową w kontekście obrotu gospodarczego, któremu jest poddawane. Globalizacja narzuciła przedsiębiorstwom niesłychanie trudne warunki konkurowania i przetrwania. Złożoność wymiarów globalizacji wymaga ciągłych dostosowań do warunków dyktowanych przez coraz bardziej złożone otoczenie. Przemiany występujące w makrootoczeniu przedsiębiorstw spowodowały przechodzenie od gospodarki opartej na wykorzystaniu surowców naturalnych do gospodarki opartej przede wszystkim na wiedzy.

Tabela 1. Przyczyny globalizacji działalności przedsiębiorstw

	Trendy	Warunki i możliwości	Cele	Skutek
Postęp technologiczny	Elastyczność produkcji Różnicowanie odmian produktu Innowacje produktowe i technologiczne Skracanie cyklu życia produktu	Możliwość poszerzania kręgu potencjalnych klientów Wzrost kosztów w sferze badań i rozwoju Konieczność szybkiego wprowadzenia Produktów na rynek	Wzrost sprzedaży	Globalizacja działalności
Postęp telekomunikacyjny	Łatwość dostępu do informacji Poszerzenie zbioru informacji Skrócenie czasu wymiany informacji Skrócenie czasu i obniżenie kosztów transportu	Poszerzenie kryteriów decyzji strategicznych Przyśpieszenie procesów decyzyjnych Zmniejszenie znaczenia lokalizacji źródeł zasobów	Mobilność zasobów i kontrahentów	
Proces integracji politycznej	Redukcja barier międzynarodowej wymiany handlowej Standaryzacja techniczna Standaryzacja prawna Instytucje ponadnarodowe	Zmniejszenie kosztów wymiany handlowej Jednolite standardy techniczne Jednolite normy prawne regulujące działalność Możliwość uczestnictwa w realizacji ponadnarodowych projektów	Poszerzenie terytorialnego obszaru działania	

Źródło: C. Sikorski, *Zachowania ludzi w organizacji*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999, s. 30.

⁸ M.E. Porter (red.), *Competition in Global Industries*, Harvard Business School Press, Boston 1986, s. 18.

Charakterystyczną cechą globalizacji jest również silna korelacja z postępowaniem naukowo-technicznym. Postęp naukowo-techniczny najwyraźniej zauważalny jest w rozwoju środków transportu i komunikacji, a przede wszystkim w wysoko wydajnych metodach produkcyjnych i nowoczesnych metodach zarządzania. Jednocześnie postęp techniczny znajduje się pod ciągłą presją zapotrzebowania na innowacje ze strony globalnie konkurujących przedsiębiorstw. Postęp naukowo-techniczny stał się główną siłą napędzającą rozwój nauki. Wzrost znaczenia myśli technicznej w kreowaniu nowych produktów i usług oraz metod wytwórczych stworzył możliwości dekoncentracji wytwarzania i tym samym pokonanie barier dla koncentracji kapitału. Zjawiska te można uznać za przyczyny globalizacji działalności przedsiębiorstw (tabela 1).

Proces globalizacji można ujmować w dwóch wymiarach mikro i makroekonomicznym. Wymiar mikroekonomiczny dotyczy przedsiębiorstw działających na rynkach międzynarodowych i podlegających internacjonalizacji, gdyż internacjonalizacja wkracza w sferę zarządzania, co oznacza, że przedmiotem wymiany i współpracy stają się działania marketingowe, systemy organizacji i zarządzania, konsulting itp. Powoduje to rozwój nowych form organizacyjno-prawnych oraz decyduje o przechodzeniu od prostszych do wyższych form międzynarodowej współpracy⁹.

5. Podsumowanie

Z naukowego punktu widzenia globalizacja jest procesem interdyscyplinarnym oraz pojęciem teoretycznym stosowanym w wielu dyscyplinach nauki. Globalizacja, jak i inne kontrowersyjne zjawiska w teorii ekonomii, nie została jednoznacznie zdefiniowana, a wynika to przede wszystkim z jej trzech cech: żywołości, wielopoziomowości i wielowymiarowości. Tak więc mówiąc o globalizacji, najprościej można przedstawić określenia, które są często używane do jej skonkretyzowania, a wśród nich wyróżniają się: przekraczanie granic kraju i działanie na odległość, pogłębianie powiązań ekonomicznych i umiędzynaradawianie czynników produkcji, kompresja czasu i przestrzeni.

Rozważając problem globalizacji, można uznać to pojęcie jako pewien proces, który ma charakter wielowymiarowy, natomiast w odniesieniu do przedsiębiorstwa „globalizacja” wymaga podjęcia odpowiedniej strategii konkurencyjnej ze względu na fakt rosnącego nasycenia najnowszą techniką wszystkich dziedzin i obszarów gospodarki oraz znacznego skrócenia cyklu rozwoju nowych produktów.

Dostosowywać się do wymogów globalizacji to nic innego, jak wykorzystywać stworzone uwarunkowania wynikające z liberalizacji stosunków gospodarczych i mechanizmów alokacji ponad granicami. Wykorzystując te mechanizmy można realizować korzyści wynikające ze swobody i mobilności czynników produkcji po-

⁹ Z. Pięrcionek, *Zarządzanie strategiczne w przedsiębiorstwie*, SGH, Warszawa 1995, s. 186-187.

przez większą możliwość alokacji na globalnym rynku miejsc produkcji i miejsc sprzedaży.

Działania te zmieniają kryteria oceny efektywności przedsiębiorstwa, gdyż zmieniają się relacje korzystania z zasobów z relacji lokalnych na globalne. Coraz bardziej pogłębione i współzależne powiązania ekonomiczne prowadzą do globalnej gospodarki. W takich warunkach kształtowanie się działalności gospodarczej w coraz większym stopniu zależy od procesów zachodzących w otoczeniu, a większego zaś znaczenia nabierają procesy internacjonalizacji w działalności przedsiębiorstw. Umieździarodowienie działalności jest często jedyną szansą na dorównanie międzynarodowej konkurencji na globalnym rynku; stwarza nowe możliwości albo stanowi potwierdzenie pozycji firmy na światowym rynku.

Ze względu na różnorodność form internacjonalizacji przedsiębiorstwa nie ma jednej usystematyzowanej teorii objaśniającej charakter procesu globalizacji. Nasuwa się zatem wątpliwość, czy możliwe jest sformułowanie takiej teorii. Teorie klasyczne i neoklasyczne łączyły globalizację z pojęciem bezpośrednich inwestycji zagranicznych i funkcjonowaniem korporacji transnarodowych. Zarządzanie przedsiębiorstwami w ujęciu tych teorii jest tak złożone, że przedsiębiorstwa stały się bardziej podporządkowane trendom wiodącym w gałęziach gospodarki światowej, a nie gospodarkom krajowym i polityce rządowej. Wraz z eksplozją globalizacji gospodarek narodowych rządy krajów zostały pozbawione funkcji regulacyjnej, co podważyło koncepcje keynesistów dotyczące roli rządów w kształtowaniu gospodarek krajowych.

W przypadku, gdy globalizacja podważa wiele podstawowych teoretycznych założeń ekonomii, istnieje zgodność między mikroekonomicznym oddolnym charakterem procesu globalizacji a założeniem metodologicznym ekonomii podaży – indywidualizmem metodologicznym. Wynika to z przeświadczenia, że to przedsiębiorstwo jest podmiotem decydującym o przebiegu procesów gospodarczych i jego głównym nośnikiem.

Dokonując teoretycznego przeglądu koncepcji nasuwa się wniosek, że proces globalizacji w istocie jest mechanizmem oddolnym, mikroekonomicznym odbywającym się na poziomie sposobów funkcjonowania przedsiębiorstw. Globalizacja, bowiem poprzez uwolnienie mechanizmu alokacyjnego ponad granicami otwiera przed przedsiębiorstwami nowe możliwości i instrumenty działania na rynku. Otwiera szanse dla tych podmiotów, które są w stanie wykorzystać nowe możliwości, ale zarazem stwarza zagrożenia dla tych podmiotów, które nie są w stanie sprostać bardziej zaawansowanej konkurencji.

Konkludując, można stwierdzić, że równowaga makroekonomiczna w warunkach globalizacji jest saldem wykorzystanych szans przez jedno przedsiębiorstwo i niewydolności konkurencyjnej innych. Konkurencja jest tu wykazana jako generalny wyznacznik porządku globalnego, będący konsekwencją uwolnienia rynku od barier granicznych i podporządkowania działań gospodarczych wymogom logiki mikroekonomicznej. W takich uwarunkowaniach przedsiębiorstwo musi być ela-

styczne i dostosowywać się szybko do zmieniających się warunków konkurencji. Liberalizacja gospodarki światowej doprowadziła do takiego stanu, że przedsiębiorstwo nie jest w stanie utrzymać swojej przewagi konkurencyjnej na dłuższy czas nawet na własnym rynku, dlatego aby pozostać na rynku, musi przełamywać bariery. Przełamywanie barier polega na dostosowaniu się do nowych reguł czy praktyk zachowań na rynkach i stosowaniu uniwersalnych mechanizmów, również w dziedzinie jego zarządzania.

Literatura

- Gwiazda A., *Międzynarodowa współzależność ekonomiczna we współczesnym świecie*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1985.
- Kołodko G.W., (red.), *Nowa gospodarka i jej implikacje dla długofalowego wzrostu w krajach postso-cjalistycznych*, WSPiZ, Warszawa 2001.
- Koźmiński A.K., *Zarządzanie międzynarodowe*, PWE, Warszawa 1999.
- Pierścionek Z., *Zarządzanie strategiczne w przedsiębiorstwie*, SGH, Warszawa 1995.
- Porter M.E. (red.), *Competition in Global Industries*, Harvard Business School Press, Boston 1986.
- Rymarczyk J., (red.), *Rozwój regionalny i globalny we współczesnej gospodarce światowej*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, Wrocław 2005.
- Szymański W., *Globalizacja. Wyzwania i zagrożenia*, Difin, Warszawa 2001.
- Yip G.S., *Strategia globalna. Światowa przewaga konkurencyjna*, PWE, Warszawa 1996.
- Yip G.S., *Total global strategy: managing for worldwide competitive advantage*, Englewood Cliffs, Prentice Hall, New York 1992.
- Zorska A., *Ku globalizacji? Przemiany w korporacjach transnarodowych i w gospodarce światowej*, PWN, Warszawa 1998.

GLOBALIZATION OF BUSINESS ACTIVITIES

Summary: This paper examines the issue of globalization in the economical context. Globalization has already caused a wide range of far-reaching changes to occur throughout the world, in every country and at every level. Although we think that recent dramatic technological and political development has tremendously accelerated the process of globalization, it has actually been going on for a very long time and needs to be understood in a historical perspective. One essential feature of the continuing integration of the world economy is the globalization of production and the consequent rise of trade in parts and components.